στό σύνολο τῆς κοινῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδή ἀποκλειστική λειτουργία τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν εἶναι νά ἀντισταθμίσουν τίς ἐπιπτώσεις τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων, χωρίς νά μποροῦν νά μεταβάλουν τίς σχέσεις μεταξύ ἀνταγωνιστικῶν προϊόντων, ἡ Ἐπιτροπή μπορεῖ δικαιολογημένα νά θεωρήσει, τουλάχιστον ὡς προϋπόθεση, ὅτι ὅλα τά προϊόντα πού ἀνήκουν στήν ἴδια κατηγορία, πού ὁρίζεται ἀπό τήν ἴδια δασμολογική κλάση, πρέπει νά ὑποβληθοῦν στό ἴδιο ἐξισωτικό ποσό, μέ σκοπό νά ἀποφευχθεῖ διατάραξη τῆς ἀγορᾶς. Ἀπό τά ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι, ἀκόμα καί ἄν ἀποδειχτεῖ τό γεγονός ὅτι ὁρισμένο προϊόν ἐμφανίζει πολύ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά ἀπό τήν ἄποψη τῆς παραγωγῆς του, τῆς τιμῆς του καί τῶν τρόπων διαθέσεώς του στήν ἀγορά, δέν ἐπιτρέπεται νά συναχθεῖ ὅτι ὑπάρχει αὐτόματη ὑποχρέωση τῆς Ἐπιτροπῆς νά ἀποσυνδέσει τό προϊόν αὐτό ἀπό τό σύνολο τῆς κατηγορίας στήν ὁποία περιλαμβάνεται καί νά τό θέσει ἀμέσως ἐκτός τοῦ συστήματος τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Στήν ὑπόθεση 95/80

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται ἡ ἔκδοση, στό πλαίσιο τῆς ἐκκρεμοῦς διαφορᾶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ μεταξύ

ἀφ' ἑνός μέν

Société Havraise Dervieu-Delahais, ἀνώνυμης ἑταιρείας μέ ἕδρα τή Χάβρη,

Eurotransit SA, ἀνώνυμης ἑταιρείας μέ ἕδρα τό Στρασβοῦργο,

Transports Lacroix, ἀνώνυμης ἑταιρείας μέ ἕδρα τό Lons-le-Saunier,

Société auxiliaire de l'agriculture et de l'industrie du Sud-Ouest de la France SAISOF, ἀνώνυμης ἑταιρείας μέ ἕδρα τό Παρίσι,

κοινωνων Vernières, Gabrielle Paula Marie Vernières, Claude Clémence Odette Vernières, συζύγου Ricard, Marie Céline Odette Vernières, συζύγου Hugounenc, Marthe Clémence Léontine Vernières, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν στό Roquefort καί ἐκμεταλλεύονται ἐξ ἀδιαιρέτου ἐμπορική ἐπιχείρηση μέ τό διακριτικό τίτλο «Vernières Frères»,

Gabriel Coulet SA, ἀνώνυμης ἑταιρείας μέ ἕδρα τό Roquefort,

Jacques Louis Maurice Marie Carles, πού ἐκμεταλλεύεται ἐμπορική ἐπιχείρηση μέ τό διακριτικό τίτλο «Le Chaperon Rouge» στό Roquefort,

Benjamin Adrien Joseph Crouzat, πού ἐκμεταλλεύεται ἐμπορική ἐπιχείρηση μέ τό διακριτικό τίτλο «Établissements A. Crouzat et Cie» στό Roquefort,

Société Roquefort Maria Grimal, ἀνώνυμης ἑταιρείας πού ἔχει ἕδρα τό Roquefort καί ἀσκεῖ ἐμπορία μέ τήν ἐπωνυμία της καί μέ τό διακριτικό τίτλο «Société agricole de Roquefort»,

Société anonyme des Caves et des producteurs réunis de Roquefort,

καί

άφ' ετέρου

DIRECTEUR GÉNÉRAL DES DOUANES ET DROITS INDIRECTS,

προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ κανονισμοῦ 974/71 τοῦ Συμβουλίου τῆς 12ης Μαΐου 1971 περί ὁρισμένων μέτρων συγκυριακῆς πολιτικῆς πού πρέπει νά ληφθοῦν στό γεωργικό τομέα σάν συνέπεια τῆς προσωρινῆς διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν νομισμάτων ὁρισμένων Κρατῶν μελῶν, καί πολλῶν κανονισμῶν ἐκτελέσεως, ὅσον ἀφορᾶ τήν εἴσπραξη νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν κατά τήν ἐξαγωγή τυριοῦ roquefort,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore, Mackenzie Stuart καί T. Koopmans, προέδρους τμημάτων, A. O'Keeffe, G. Bosco καί A. Touffait, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: F. Capotorti
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού ὑποβλήθηκαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ μποροῦν νά συνοψιστοῦν ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Ὁ κανονισμός 974/71 τοῦ Συμβουλίου τῆς 12ης Μαΐου 1971 περί ὁρισμένων μέτρων συγκυριακῆς πολιτικῆς πού πρέπει νά ληφθοῦν στό γεωργικό τομέα σάν συνέπεια τῆς προσωρινῆς διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν νομισμάτων ὁρισμένων Κρατῶν μελῶν (JO L 106, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 106, τόμ. 03/006, σ. 192), ὅπως τροποποιήθηκε ἰδίως ἀπό τόν κανονισμό 2746/72 τοῦ Συμβουλίου τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1972 (JO L 291, σ. 148) καί τόν κανονισμό 509/73 τοῦ Συμβουλίου τῆς 22ας Φεβρουαρίου 1973 (JO L 50, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 50, τόμ. 03/009, σ. 48), προβλέπει ὅτι, σχετικά μέ τίς ἐμπορικές συναλλαγές, ὅταν Κράτος μέλος ἀποδέχεται γιά

τό νόμισμά του τιμή συναλλάγματος πού ὑπερβαίνει, πρός τά ἄνω ἤ πρός τά κάτω, τό ὅριο διακυμάνσεως πού ἐπιτρέπεται ἀπό τήν ἰσχύουσα διεθνή ρύθμιση τῆς 12ης Μαΐου 1971, τό Κράτος μέλος, τοῦ ὁποίου τό νόμισμα ἔχει ὑπερτιμηθεῖ πέραν τοῦ ὁρίου διακυμάνσεως, εἰσπράττει κατά τήν εἰσαγωγή καί χορηγεῖ κατά τήν ἐξαγωγή, τό δέ Κράτος μέλος, τοῦ ὁποίου τό νόμισμα ἔχει ὑποτιμηθεῖ πέραν τοῦ ὁρίου διακυμάνσεως, εἰσπράττει κατά τήν ἐξαγωγή καί χορηγεῖ κατά τήν εἰσαγωγή ὁρισμένων γεωργικῶν προϊόντων νομισματικά ἐξισωτικά ποσά.

Κατ' ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 974/71, ἡ Ἐπιτροπή, μέ τόν κανονισμό της 1014/71 τῆς 17ης Μαΐου 1971 (JO L 110, σ. 10), καθόρισε τά ἐξισωτικά ποσά, ἰδίως γιά τά προϊόντα πού ὑπάγονται στήν κλάση 04.04 τοῦ Κοινοῦ Δασμολογίου (τυροί καί πεπηγμένον διά τυρόν γάλα) καί συγκεκριμένα γιά τά προϊόντα τῆς κλάσεως 04.04 Γ (τυροί φέροντες ἐν τῇ μάζῃ πράσινα στίγματα, ἕτεροι τῶν τετριμμένων ἤ εἰς κόνιν), πού περιλαμβάνει ὅλα τά τυριά «bleus» πού ἔχουν πράσινα στίγματα στή μάζα τους, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τό roquefort.

Ἐπειδή οἱ τιμές τοῦ γαλλικοῦ φράγκου στίς ἀγορές συναλλάγματος σημείωσαν ἀπό τίς 15 Μαρτίου 1976 αἰσθητή πτώση, ἡ ἐφαρμογή τοῦ συστήματος τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στή Γαλλική Δημοκρατία κατέστη δυνατή μέ τόν κανονισμό 652/76 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 24ης Μαρτίου 1976 περί τροποποιήσεως τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν μετά τήν ἐξέλιξη τῆς συναλλαγματικῆς ἰσοτιμίας τοῦ γαλλικοῦ φράγκου (JO L 79, σ. 4).

Κατά συνέπεια, ἡ γαλλική διοίκηση τελωνείων εἰσέπραττε ἀπό τίς 25 Μαρτίου 1976, κατά τήν ἐξαγωγή τυριοῦ roquefort πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη τῆς ΕΟΚ ἤ πρός τρίτα κράτη, τά ἐξισωτικά ποσά πού προβλέπονταν ἀπό τόν κανονισμό 572/76 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 15ης Μαρτίου 1976 περί καθορισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν καί ὁρισμένων ποσοστῶν ἀναγκαίων γιά τήν ἐφαρμογή τους (JO L 68, σ. 5).

Τό τυρί roquefort εἶχε ὑπαχθεῖ στό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν μέχρι τίς 3 Ἰουνίου 1979, ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 777/79 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1979 περί τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ 710/79 ὡς πρός ὁρισμένα νομισματικά ἐξισωτικά ποσά στόν τομέα τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων (JO L 99, σ. 9). Στόν κανονισμό αὐτό ἡ Ἐπιτροπή διαπίστωσε ὅτι ὁρισμένα τυριά πού παράγονται ἀπό γάλα ἐκτός ἀπό τό ἀγελαδινό, μποροῦσαν νά ἐξαιρεθοῦν ἀπό τόν κατάλογο τῶν προϊόντων πού εἶχαν ὑπαχθεῖ στό καθεστώς τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Κατά συνέπεια, στό παράρτημα τοῦ κανονισμοῦ τό roquefort ἐξαιρέθηκε ρητά ἀπό τά προϊόντα τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 04.04 Γ πού ὑπόκεινται στό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Οἱ κοινωνοί Vernières, ἡ société Gabriel Coulet, ὁ Jacques Carles, ὁ Benjamin Crouzat, ἡ société Roquefort Maria Grimal καί ἡ société anonyme des Caves et des producteurs réunis de Roquefort εἶναι ἐπιχειρήσεις ἐγκατεστημένες στό Roquefort-sur-Soulzon, département τοῦ Aveyron, ὅπου παράγουν τό τυρί roquefort.

Ἡ Société auxiliaire de l'agriculture et de l'industrie du Sud-Ouest de la France SAISOF εἶναι ἐμπορική ἐπιχείρηση εἰσαγωγῶν καί ἐξαγωγῶν εἰδῶν διατροφῆς καί γεωργικῶν προϊόντων.

Σύμφωνα μέ τήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση πού ἐφαρμοζόταν ἀπό τίς 25 Μαρτίου 1976 μέχρι τίς 3 Ἰουνίου 1979, ἀπό τίς γαλλικές τελωνειακές ἀρχές εἰσπράχθηκαν τά ἀκόλουθα ἐξισωτικά ποσά κατά τίς ἐξαγωγές τοῦ τυριοῦ roquefort, τοῦ ὁποίου ἡ παραγωγή ἤ ἐξαγωγή εἶχε γίνει ἀπό:

— τήν société SAISOF, γιά συνολικό ποσό: 1 997 912,30 γαλλικῶν φράγκων

— τόν Jacques Carles, γιά: 67 434 γαλλικά φράγκα

— τόν Benjamin Crouzat, γιά: 95 856,03 γαλλικά φράγκα

— τήν société Roquefort Maria Grimal, γιά 205 724,65 γαλλικά φράγκα

— τούς κοινωνούς Vernières, γιά 12 155,60 γαλλικά φράγκα

— τήν société Gabriel Coulet, γιά 8 312,50 γαλλικά φράγκα

— τήν Société anonyme des Caves et des producteurs réunis de Roquefort, γιά 87 914 γαλλικά φράγκα

Οἱ ἑταιρείες Havraise Dervieu-Delahais, Eurotransit καί Transports Lacroix, μέ τήν ἰδιότητά τους ὡς ἐκτελωνιστῶν, προέβησαν ἐνώπιον τῆς διοικήσεως τῶν γαλλικῶν τελωνείων στίς διατυπώσεις τίς σχετικές μέ τίς ἐξαγωγές, ἰδίως τίς τελωνειακές δηλώσεις, καί κατέβαλαν τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά γιά λογαριασμό τῶν διαφόρων παραγωγῶν καί ἐξαγωγέων roquefort.

Κατά τή διάρκεια τῶν μηνῶν Μαΐου, Ἰουνίου, Ἰουλίου καί Ὀκτωβρίου 1979, οἱ ἑταιρεῖες Dervieu-Delahais, Eurotransit καί Lacroix ἐνήγαγαν ἐνώπιον τοῦ tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ τόν Directeur général des douanes et droits indirects (γενικό διευθυντή τελωνείων καί ἐμμέσων φόρων) τοῦ ὑπουργείου οἰκονομικῶν μέ αἴτημα τήν ἐπιστροφή τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού εἶχαν καταβάλει ἀχρεωστήτως κατά τή γνώμη τους.

Οἱ ἑπτά ἐξαγωγικές ἐπιχειρήσεις μετεῖχαν στή δίκη ὡς παρεμβαίνουσες.

Ἐνώπιον τοῦ tribunal d'instance οἱ ἐνάγουσες καί οἱ παρεμβαίνοντες ἰσχυρίστηκαν κυρίως ὅτι ἡ ἐπιβολή νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν κατά τήν ἐξαγωγή τυριοῦ roquefort ἦταν ἀντίθετη πρός τό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 974/71.

Ἡ διοίκηση τῶν τελωνείων ἰσχυρίστηκε ἀπό τήν πλευρά της ὅτι τά ἐξισωτικά ποσά προβλέπονταν γιά τήν ἐπίδικη περίοδο ἀπό τούς κανονισμούς τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἡ εἴσπραξή τους, ἡ ὁποία ἐπικρίνεται, ἦταν ἀπολύτως κανονική.

Μέ ἀπόφαση τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1980, τό tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ ἀνέβαλε, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τήν ἔκδοση τῆς ἀποφάσεώς του μέχρι νά ἐκδώσει τό Δικαστήριο προδικαστική ἀπόφαση ἐπί τοῦ ἀκόλουθου ἐρωτήματος:

Ἔχοντας ὑπόψη τήν ἰδιαιτερότητα τοῦ roquefort σέ σχέση μέ τά ἄλλα προϊόντα πού ὑπάγονται στήν κοινή ὀργάνωση τῆς ἀγορᾶς γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων, εἶναι ἔγκυρες ἔναντι τοῦ συνόλου τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου οἱ κοινοτικές κανονιστικές διατάξεις μέ τίς ὁποῖες ἐπιβλήθηκε ἡ πληρωμή νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς ἐξαγωγές τυριοῦ roquefort ἀπό τή Γαλλία, τόσο πρός τά Κράτη μέλη ὅσο καί πρός τίς τρίτες χῶρες;

Ἡ ἀπόφαση τοῦ tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ πρωτοκολλήθηκε στή γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 11 Μαρτίου 1980.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις ὑπέβαλαν στίς 23 Μαΐου 1980 ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό νομικό της σύμβουλο Peter Gilsdorf, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν François Lamoureux, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, στίς 22 Μαΐου ἡ κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καί στίς 19 Ἰουνίου 1980 τό σύνολο τῶν ἐναγουσῶν καί παρεμβαινόντων στήν κύρια δίκη, ἐκπροσωπουμένων ἀπό τόν Alain Desmazières de Séchelles, δικηγόρο τοῦ Cour de Paris.

Τό Δικαστήριο, κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ δικαστῆ καί ἀφοῦ ἄκουσε τό γενικό εἰσαγγελέα, ἀποφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων. Κάλεσε πάντως τήν Ἐπιτροπή καί τούς διαδίκους τῆς κύριας δίκης νά ἀπαντήσουν σέ ὁρισμένο ἀριθμό ἐρωτήσεων, πράγμα πού ἔγινε τόσο ἀπό τήν Ἐπιτροπή, ὅσο καί ἀπό

τίς ἐνάγουσες καί τούς παρεμβαίνοντες στήν κύρια δίκη.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατατέθηκαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Ἡ *ἑταιρεία Havraise Dervieu-Delahais καί οἱ ἄλλοι ἐνάγοντες καί παρεμβαίνοντες στήν κύρια δίκη* θεωροῦν ἄκυρους τούς κανονισμούς μέ τούς ὁποίους ὑποβλήθηκαν σέ εἴσπραξη νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν οἱ ἐξαγωγές roquefort.

Περί τῆς ἰδιαιτερότητας τοῦ roquefort

Σχετικά μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 974/71, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ roquefort, τόσο ἀπό ἄποψη πραγματική ὅσο καί ἀπό ἄποψη ἐσωτερικοῦ, διεθνοῦς καί κοινοτικοῦ δικαίου.

α) Τό roquefort εἶναι τυρί μέ πράσινα στίγματα στή μάζα του πού παρασκευάζεται μόνο ἀπό πρόβειο γάλα, προελεύσεως τῶν νότιων περιοχῶν τῆς Γαλλίας, τό ὁποῖο ὡριμάζει ὑπό ἰδιαίτερες συνθῆκες. Τήν προσωνυμία καταγωγῆς του ἐγγυῶνται ὁ γαλλικός νόμος τῆς 26ης Ἰουλίου 1925 καί τό διάταγμα τῆς 22ης Ὀκτωβρίου 1979, πού περιλαμβάνουν αὐστηρές προϋποθέσεις ὅσον ἀφορᾶ τή σύνθεση τοῦ προϊόντος, τόν τρόπο παρασκευῆς του, τόν τόπο τῆς ὡριμάνσεώς του, τήν προέλευση τοῦ πρόβειου γάλακτος καί τόν τόπο παρασκευῆς τῶν νωπῶν τυριῶν.

6) Σέ διεθνές ἐπίπεδο, τήν προσωνυμία καταγωγῆς του ἐγγυᾶται ἡ διεθνής σύμβαση περί τῆς χρήσεως τῶν προσωνυμιῶν καταγωγῆς καί ὀνομασιῶν τῶν τυριῶν, πού ὑπογράφτηκε στή Stresa τήν 1η Ἰουνίου 1951.

γ) Τό τυρί roquefort ἀποτελεῖ γεωργικό προϊόν κατά τήν ἔννοια τῆς συνθήκης ΕΟΚ: περιλαμβάνεται στό παράρτημα II πού προβλέπεται στό ἄρθρο 38 τῆς συνθήκης καί ὑπάγεται στό κεφάλαιο 4 τῆς ὀνοματολογίας τοῦ Συμβουλίου τελωνειακῆς συνεργασίας ὡς προϊόν γαλακτοκομίας. Ἐξάλλου τά τυριά ἀναφέρονται στό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 804/68 τοῦ Συμβουλίου τῆς 27ης Ἰουνίου 1968 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων (JO L 148, σ. 13, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 148, τόμ. 03/003, σ. 82).

Τό roquefort πάντως δέν ἀποτελεῖ ἀντικείμενο οὔτε τιμῆς ἐνδεικτικῆς οὔτε τιμῆς κατωφλίου, οὔτε τιμῆς παρεμβάσεως οὔτε εἰσφορᾶς, οὔτε ἐπιστροφῆς. Εἶναι ἐπομένως τελείως ἀνεξάρτητο ἀπό τό κοινοτικό γεωργονομισματικό σύστημα καί δέ θά ἔπρεπε ποτέ νά ὑποβληθεῖ στήν καταβολή νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Περί τοῦ μή ἐγκύρου τῆς ἐπιβολῆς ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς ἐξαγωγές roquefort ὅσον ἀφορᾶ τό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχεῖα α καί 6 τοῦ κανονισμοῦ 974/71

Τό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 974/71 προβλέπει τήν ἐφαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ἀφ' ἑνός μέν στά προϊόντα γιά τά ὁποῖα προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως στό πλαίσιο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῶν γεωργικῶν ἀγορῶν (στοιχεῖο α), ἀφ' ἑτέρου δέ στά προϊόντα τῶν ὁποίων ἡ τιμή ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή τῶν πρώτων καί τά ὁποῖα ὑπάγονται στήν κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν ἤ ἀποτελοῦν ἀντικείμενο εἰδικῆς ρυθμίσεως ὀφείλει τοῦ ἄρθρου 235 τῆς συνθήκης (στοιχεῖο 6).

α) Ἐπί τοῦ πρώτου σημείου, εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων δέν προβλέπει μέτρα παρεμβάσεως γιά τό roquefort.

6) Ἐπί τοῦ δεύτερου σημείου, πρέπει νά γίνει δεκτό ὅτι ἡ τιμή τοῦ roquefort δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή τῶν προϊόντων πού ὑπόκεινται σέ μέτρα παρεμβάσεως.

Ἡ κοινή ὀργάνωση δέν προβλέπει μέτρα παρεμβάσεως παρά μόνο γιά τό βούτυρο, τό γάλα καί τά τυριά Grana Padano καί Parmigiano Reggiano. Στήν παρούσα ὑπόθεση τό μόνο πρόβλημα ἐπομένως πού ἀνακύπτει εἶναι ἄν ἡ τιμή τοῦ roquefort, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ γαλακτοκομικό προϊόν, ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή τοῦ γάλακτος, ὅπως διαμορφώνεται στήν κοινοτική ἀγορά στό πλαίσιο τοῦ συστήματος τιμῶν πού ἀπορρέει ἀπό τήν κοινή ὀργάνωση. Γιά τή λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ roquefort ἔναντι τῶν ἄλλων γαλακτοκομικῶν προϊόντων: τό γεγονός ὅτι τό roquefort δέν παρασκευάζεται παρά μόνο ἀπό πρόβειο γάλα, ὅτι εἶναι πασίγνωστο καί οἱ ἀγορές στίς ὁποῖες διατίθεται χρονολογοῦνται ἀπό παλιά, ἔχουν ὡς συνέπεια νά διαμορφώνεται ἡ τιμή του κατά τρόπο τελείως ἀνεξάρτητο ἀπό τούς μηχανισμούς τιμῶν πού ἀπορρέουν ἀπό τήν κοινή ὀργάνωση.

Ἀπό νομική ἄποψη, ἡ κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων δέ διακρίνει μεταξύ τοῦ γάλακτος τῶν διαφόρων κατοικίδιων ζώων (ἀγελαδινό, κατσικίσιο, πρόβειο κλπ.). Στήν πραγματικότητα ὅμως τό ἀγελαδινό γάλα ἀντιπροσωπεύει τό σύνολο σχεδόν τοῦ γάλακτος πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως. Ἔτσι τό 1978 ἡ ἀναλογία τοῦ πρόβειου γάλακτος σέ σχέση μέ τό ἀγελαδινό ἦταν στή Γαλλία 0,34182 %, ἐνῶ ἦταν ἀκόμα μικρότερη στήν κοινοτική κλίμακα.

Οἱ κοινοτικές τιμές γάλακτος ἐπομένως δέν ἀφοροῦν στήν πράξη παρά μόνο τό ἀγελαδινό γάλα, καθορίζονται δέ ἀφοῦ ληφθοῦν ὑπόψη οἱ δυνατότητες διαθέσεως τῆς κοινοτικῆς παραγωγῆς ἀγελαδινοῦ γάλακτος, μέ σκοπό τήν παροχή ἐπαρκοῦς εἰσοδήματος στούς παραγωγούς ἀγελαδινοῦ γάλακτος.

Πράγματι, οἱ παραγωγοί πρόβειου γάλακτος δέν πουλοῦσαν πρόβειο γάλα στίς κοινοτικές ἀρχές, γιά νά λάβουν τήν τιμή παρεμβάσεως, ἐπειδή ἡ μεταποίησή του σέ τυρί, καί ἰδίως σέ roquefort ἀρκοῦσε γιά νά ἐξασφαλίσει τήν ἐπικερδή διάθεση αὐτῆς τῆς παραγωγῆς. Ἡ διάθεση τοῦ πρόβειου γάλακτος στή γαλλική ἀγορά γίνονταν σέ τριπλή σχεδόν τιμή ἀπό ἐκείνη τοῦ ἀγελαδινοῦ. Ἡ Ἐπιτροπή ἐξαίρεσε τό roquefort στό πλαίσιο τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κοινῆς ὀργανώσεως, μή χορηγώντας σχετικά καμιά ἐπιστροφή κατά τήν ἐξαγωγή.

Ἀμελητέα ποσότητα σέ σχέση μέ τήν κοινοτική παραγωγή «γάλακτος», προϊόν γιά τό ὁποῖο δέν ἔχει γίνει ποτέ προσφυγή σέ μέτρα παρεμβάσεως, τό πρόβειο γάλα ἀποτελεῖ ἀντικείμενο συναλλαγῶν στήν ἀγορά σέ τιμές πού δέν ἔχουν καμιά σχέση μέ τίς κοινοτικές τιμές «γάλακτος».

Ὄχι μόνο ἡ τιμή τοῦ roquefort δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή τοῦ «γάλακτος» γενικά, ἀλλά ἡ ἐξάρτηση αὐτή εἶναι στήν πραγματικότητα ἀντίστροφη: ἡ τιμή τοῦ πρόβειου γάλακτος ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή τοῦ roquefort. Ἡ τιμή τοῦ πρόβειου γάλακτος καθορίζεται ἀπό τήν τιμή τοῦ roquefort, πού ἀποτελεῖ στή Γαλλία τόν κυριότερο τομέα διαθέσεώς του. Οἱ παραγωγοί διαθέτουν τό πρόβειο γάλα στούς παρασκευαστές roquefort σέ τιμή πού καθορίζεται ἐκ τῶν ὑστέρων, κατά τό τέλος τῆς γεωργικῆς περιόδου, σύμφωνα μέ μιά μέθοδο, μιά ἀπό τίς παραμέτρους τῆς ὁποίας εἶναι ἡ μέση τιμή τοῦ roquefort κατά τή διάρκεια τῆς σχετικῆς περιόδου. Ὄχι μόνο δηλαδή δέν ἐξαρτᾶται τό roquefort ἀπό τίς κοινοτικές τιμές «γάλακτος», ἀλλά ἀντίθετα ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς παραμέτρους πού χρησιμοποι-

οὔνται γιά τόν καθορισμό στήν ἀγορά τῆς τιμῆς τοῦ πρόβειου γάλακτος.

Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν τιμῶν τοῦ roquefort ἔναντι τῶν κοινοτικῶν τιμῶν «γάλακτος» δικαιολογεῖ τό γεγονός ὅτι, ἀντίθετα ἀπό τά ἄλλα γαλακτοκομικά προϊόντα, τό roquefort δέν ἀποτελεῖ ἀντικείμενο οὔτε τιμῆς παρεμβάσεως οὔτε ἐνδεικτικῆς τιμῆς, οὔτε εἰσφορῶν, οὔτε ἐπιστροφῶν, καί ὅτι ἡ Ἐπιτροπή μπόρεσε νά καταργήσει μέ τόν κανονισμό 777/79 τά ἐξισωτικά ποσά γιά τό roquefort καί τά ἄλλα προϊόντα πού παρασκευάζονται ἀπό πρόβειο γάλα, ἐνῶ τά διατήρησε γιά τό ἀγελαδινό γάλα καί τά προϊόντα πού προέρχονται ἀπ' αὐτό.

Περί τοῦ μή ἔγκυρου ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀρχή τῆς αὐστηρῆς ἀναγκαιότητας, τῆς ἐπιβολῆς ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς ἐξαγωγές

Ὁ κανονισμός 974/71, στήν τελευταία αἰτιολογική σκέψη τοῦ προοιμίου του, ὁρίζει ὅτι «τά ποσά πού θά θεσπισθοῦν πρέπει νά περιορίζονται στά αὐστηρῶς ἀπαραίτητα ποσά γιά τήν ἀντιστάθμιση τῆς ἐπιπτώσεως τῶν νομισματικῶν μέτρων ἐπί τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων βάσεως γιά τά ὁποῖα προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως καί ὅτι πρέπει νά ἐφαρμόζονται μόνο σ' ἐκεῖνες τίς περιπτώσεις πού ἡ ἐπίπτωση αὐτή ὁδηγεῖ σέ δυσχέρειες». Αὐτή ἡ ἀρχή τῆς αὐστηρῆς ἀναγκαιότητας, κατά τό μέρος πού ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά τήν ἐφαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν σέ συγκεκριμένο προϊόν, συνιστᾶ εἰδική ἐφαρμογή τοῦ θεμελιώδη κανόνα τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν προϊόντων. Στήν περίπτωση τοῦ roquefort, ἡ ἀρχή αὐτή δέν ἐκτιμήθηκε ὀρθά.

α) Εἰδικά ὅσον ἀφορᾶ τό roquefort, πρέπει νά ὑπενθυμιστεῖ ὅτι δέν ὑπάρχουν οὔτε τιμές οὔτε μέτρα παρεμβάσεως καί ὅτι τό τυρί αὐτό δέν παρασκευάζεται ἀπό προϊόντα βάσεως γιά τά ὁποῖα προβλέπονται ἀπό τήν κοινή ὀργάνωση μέτρα παρεμβάσεως. Ἡ εἴσπραξη ἑπομένως ἐξισωτικῶν ποσῶν δέν ἦταν ἀναγκαία οὔτε γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν δυσχερειῶν ἐκτελέσεως τῶν μέτρων παρεμβάσεως οὔτε γιά τήν ἀντιστάθμιση τῆς ἐπιπτώσεως τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων ἐπί τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων βάσεως.

Ἐξάλλου, ἀφοῦ τό roquefort δέν παράγεται παρά μόνο σέ μιά συγκεκριμένη καί πολύ περιορισμένη περιοχή ἑνός μόνο Κράτους μέλους, δέν ὑπάρχουν συναλλαγές γιά τό τυρί αὐτό μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς ΕΟΚ. Ἑπομένως τά ἐξισωτικά ποσά δέν ἦταν ἀναγκαῖα γιά τήν ἀποφυγή κινδύνου διαταραχῆς στίς ὑποθετικές συναλλαγές roquefort.

6) Ἡ σφαιρική, ὅσον ἀφορᾶ τό γάλα καί τά γαλακτοκομικά προϊόντα, ἐξέταση τῶν στατιστικῶν ἐπιβεβαιώνει τήν ἔλλειψη αἰσθητῆς ἐπιδράσεως τῶν διαφοροποιήσεων τῆς τιμῆς τοῦ roquefort στή λειτουργία καί τούς στόχους τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγορῶν γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων.

Τό 1977 ἡ παραγωγή roquefort ἀντιπροσώπευε τό 0,5 % τῆς παραγωγῆς τυριῶν τῆς ΕΟΚ. Κατά τή διάρκεια τοῦ ἴδιου ἔτους οἱ ἐξαγωγές τοῦ τυριοῦ αὐτοῦ πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη δέν ἀντιπροσώπευαν παρά τό 0,39 % τῶν γαλλικῶν ἐξαγωγῶν τυριῶν καί τό 0,09 % τοῦ συνόλου τοῦ ἐνδοκοινοτικοῦ ἐμπορίου τυριῶν. Ἡ παραγωγή πρόβειου γάλακτος τό 1977 δέν ἀντιπροσώπευε παρά τό 0,067 % τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων τῆς Κοινότητας. Ἄν καί θά μποροῦσε νά ἀπειληθεῖ ἀπό τόν ἀνταγωνισμό τῶν τυριῶν «bleus» πού παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό γάλα, τό roquefort ἦταν γενικά δυό φορές ἀκριβότερο ἀπό τά πλησιέστερα ἀνταγωνιστικά τυριά.

Ὁ συνδυασμός δύο τελείως διαφορετικῶν ἐπιπέδων τιμῶν καί τῆς ἀκρίβειας τῶν ὁρισμῶν καί τῶν νομικῶν καθεστώτων

ἐμποδίζει τήν ὑποκατάσταση τοῦ roquefort ἀπό τά ἄλλα τυριά «bleus» καί παραμερίζει ἐπομένως ὅλες τίς δυσκολίες πού ὀφείλονται σέ μεταβολές τῆς τιμῆς τοῦ roquefort στό πλαίσιο τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀπάντηση πού πρέπει νά δοθεῖ στό προδικαστικό ἐρώτημα

Τό ἐρώτημα πού ὑποβλήθηκε στό Δικαστήριο μπορεῖ νά ἀπαντηθεῖ ὡς ἑξῆς.

Οἱ κανονισμοί ἐφαρμογῆς πού θεσπίστηκαν ἀπό τήν Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων πρός ἐκτέλεση τοῦ κανονισμοῦ 974/71 τοῦ Συμβουλίου ἦταν ἄκυροι, καθ' ὅσον ἐπέβαλαν τήν εἴσπραξη νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς ἐξαγωγές roquefort ἀπό τή Γαλλία, τόσο πρός τά Κράτη μέλη ὅσο καί πρός τίς τρίτες χῶρες.

Ἡ *κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας* θεωρεῖ ὅτι ὑπό τό φῶς τῆς νομολογίας τοῦ Δικαστηρίου τό ἄρθρο 1 παράγραφοι 2 καί 3 τοῦ κανονισμοῦ 974/71 θέτει σωρευτικά δύο προϋποθέσεις γιά τήν ὑπαγωγή ἑνός γεωργικοῦ προϊόντος στό μηχανισμό ἀφ' ἑνός μέν γιά προϊόν πού ὑπάγεται σέ κοινή ὀργάνωση ἀγορᾶς καί ἐπομένως μπορεῖ νά ἀποτελέσει ἀντικείμενο μέτρων παρεμβάσεως (ἄρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχεῖο α) ἤ γιά προϊόν, ἡ τιμή τοῦ ὁποίου βρίσκεται σέ στενή ἐξάρτηση ἀπό τήν τιμή προϊόντος πού ὑπάγεται σέ κοινή ὀργάνωση ἀγορᾶς ἤ τό ὁποῖο ἀποτελεῖ ἀντικείμενο εἰδικῶν μέτρων βάσει τοῦ ἄρθρου 235 τῆς συνθήκης (ἄρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχεῖο 6), ἀφ' ἑτέρου δέ γιά προϊόν, ἡ ἀγορά τοῦ ὁποίου εἶναι τόσο εὐαίσθητη στίς διακυμάνσεις τῶν ἰσοτιμιῶν τῶν νομισμάτων τῶν Κρατῶν μελῶν, ὥστε νά διαταράσσονται σοβαρά οἱ σχετικές συναλλαγές, ἄν δέν τεθεῖ σέ λειτουργία ὁ μηχανισμός τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν (ἄρθρο 1 παράγραφος 3 τελευταῖο ἐδάφιο).

Ἡ θέση σέ λειτουργία τοῦ μηχανισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν δέν εἶναι ἐπομένως αὐτόματη, ἀλλά ἀπορρέει ἀπό τή συγκεκριμένη ἐκτίμηση τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς οἰκείας ἀγορᾶς.

Ὑπό τήν ἐπιφύλαξη τῆς ἀπαντήσεως στό ἐρώτημα ἄν τό τυρί roquefort ὑπάγεται σέ μιά ἀπό τίς κατηγορίες πού ὁρίζονται στό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 974/71, τά χαρακτηριστικά τῆς ἀγορᾶς τοῦ προϊόντος αὐτοῦ εἶναι τέτοιας φύσεως, ὥστε νά τό ἀποκλείουν ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

α) Τό roquefort εἶναι τυρί πού παρασκευάζεται ἀποκλειστικά καί μόνο ἀπό πρόβειο γάλα μέ προσωνυμία καταγωγῆς. Ἡ περιφέρεια παραγωγῆς τοῦ πρόβειου γάλακτος πού χρησιμοποιεῖται σχετικά περιορίζεται ἀπό τό νόμο. Λόγω τοῦ περιορισμοῦ αὐτοῦ, ἡ συνολική παραγωγή roquefort δέν μπορεῖ νά ὑπερβεῖ τούς 17-18 000 τόνους τό χρόνο. Ἐξαιτίας τοῦ γεγονότος αὐτοῦ οἱ τιμές τοῦ ἐν λόγω τυριοῦ στήν ἀγορά ἦταν κατά πολύ ἀνώτερες ἀπό τίς τιμές τῶν ἄλλων τυριῶν μέ πράσινα στίγματα στή μάζα τους, τόσο τῶν γαλλικῶν ὅσο καί τῶν τυριῶν ἀλλοδαπῆς καταγωγῆς. Ἐπιπλέον, λόγω τῆς ἰδιαιτερότητας τοῦ προϊόντος, ἡ ἀγορά τοῦ roquefort δέν ἦταν ἰδιαίτερα ἀνταγωνιστική πρός τήν ἀγορά τῶν ἄλλων τυριῶν μέ πράσινα στίγματα τῶν ὁποίων ἡ πελατεία καί οἱ ἀγορές διαθέσεως ἦταν διαφορετικές.

Ἡ θέση σέ λειτουργία τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς γεωργικές συναλλαγές ὡς πρός τό roquefort δέν εἶχε πρακτικό ἀποτέλεσμα ὅσον ἀφορᾶ τή θέση του στήν ἀγορά, λόγω τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς τιμῆς του καί λόγω τοῦ ὅτι εἶναι ἀδύνατο νά συγκριθεῖ μέ τά ἄλλα τυριά «bleus» ἀπό τήν πελατεία.

β) Ἀντίθετα, ὑπῆρχε ὁ φόβος ὅτι οἱ διαφοροποιήσεις τῆς τιμῆς πού ὀφείλονταν στή θέση σέ λειτουργία τοῦ roquefort πρός

κατανάλωση σέ όρισμένες χῶρες τῆς Κοινότητας θά ἦταν τέτοιας φύσεως, ὥστε ὄχι μόνο δέ θά ρυθμίζονταν τά ρεύματα τῶν συναλλαγῶν τοῦ roquefort, ἀλλά καί θά ζημιώνονταν τά ἄλλα τυριά μέ πράσινα στίγματα στή μάζα τους.

γ) Πρέπει ἐπίσης νά σημειωθεῖ ὁ ἐξαιρετικά περιορισμένος, ἀπό ἄποψη ὄγκου, χαρακτήρας τῶν ἐν λόγω συναλλαγῶν: ἐπί 17 000 τόνων τῆς ἐτήσιας παραγωγῆς, μόνο 559 τόνοι ἐξάγονταν πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη, δηλαδή περίπου τό ἕνα τρίτο τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν roquefort. Οἱ ἄλλες ἐξαγωγές ἀφοροῦσαν τίς τρίτες χῶρες, μέ σαφή ὑπεροχή τῆς ἀμερικανικῆς ἀγορᾶς (ΗΠΑ: 770 τόνοι τό χρόνο). Ἐξάλλου, πρός τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς τό roquefort, πού ἀντίθετα ἀπό τά ἄλλα τυριά «bleus» δέν εὐνοεῖται ἀπό τό καθεστώς τῶν ἐπιστροφῶν, ἐξάγεται «ἐκτός ποσοστώσεων» καί ἐπομένως δέν μπορεῖ νά ἀποτελέσει ἀνταγωνιστικό προϊόν ἔναντι τῶν ἄλλων κοινοτικῶν τυριῶν «bleus» πού εἰσέρχονται στήν ἀγορά αὐτή στό πλαίσιο τοῦ καθεστῶτος ποσοστώσεων. Ἡ ἐφαρμογή τοῦ συστήματος τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στίς ἐξαγωγές roquefort πρός τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά αὐξηθεῖ ἀκόμα περισσότερο ἡ τιμή πωλήσεώς του στήν κατανάλωση καί νά δυσκολευτεῖ ἡ ἐγκαθίδρυσή του στήν ἀγορά αὐτή.

δ) Ὁ περιορισμένος χαρακτήρας τῆς παραγωγῆς roquefort καί κατά συνέπεια ἡ ἔλλειψη πραγματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ πρός τήν παραγωγή τῶν ἄλλων τυριῶν μέ πράσινα στίγματα τῆς Κοινότητας, λόγω ἰδίως τῶν ἰδιαίτερων γευστικῶν ἰδιοτήτων του καί τῆς διαφορᾶς τιμῆς πού τό διακρίνει ἀπό τά ἄλλα τυριά, εἶναι τέτοιας φύσεως, ὥστε νά ἀποκλείεται ἡ ὑπαγωγή αὐτοῦ τοῦ προϊόντος στό μηχανισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ἡ ὑπαγωγή αὐτή, χωρίς νά ἀποκαταστήσει τίς κανονικές συνθῆκες τῶν ρευμάτων τῶν συναλλαγῶν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ, προκαλεῖ ἀντίθετα διαταραχές, τῶν ὁποίων θύματα εἶναι εἴτε τά ἄλλα τυριά μέ πράσινα στίγματα, ὅσον ἀφορᾶ τίς ἐνδοκοινοτικές συναλλαγές, εἴτε τό ἴδιο τό roquefort, ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐξαγωγή του πρός τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἕνα τέτοιο ἀποτέλεσμα εἶναι ἀντίθετο μέ τίς προϋποθέσεις οὐδετερότητας πού ἐπιβάλλει ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου στό μηχανισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

ε) Ἡ ἐκτίμηση αὐτή ἐπιβεβαιώθηκε ἀπό τήν ἀνάλυση τῆς Ἐπιτροπῆς στόν κανονισμό τῆς 777/79, ὅπου ἔκρινε ὅτι δέν ὑπῆρχε λόγος ὑπαγωγῆς τοῦ roquefort στό μηχανισμό τοῦ κανονισμοῦ 974/71, λόγω τοῦ ὅτι ἡ ἀγορά αὐτή δέν ἐπηρεάζεται ἀπό τή νομισματική κατάσταση κανενός Κράτους μέλους.

Ἀπό τήν ἐξαίρεση τοῦ roquefort ἀπό τό πεδίο ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ 974/71 δέν παρατηρήθηκε ἄλλωστε καμιά διαταραχή τῶν ρευμάτων τῶν συναλλαγῶν, ὅσον ἀφορᾶ τό προϊόν αὐτό ἤ τά ἄλλα τυριά «bleus» κοινοτικῆς καταγωγῆς.

Ἡ *Ἐπιτροπή* θεωρεῖ ὅτι οἱ προϋποθέσεις πού καθορίζονται γιά τήν εἰσαγωγή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχεῖο 6 καί στήν παράγραφο 3 τοῦ ἴδιου ἄρθρου συνέτρεχαν στήν περίπτωση τοῦ roquefort.

Ὅσον ἀφορᾶ τή σχέση ἐξαρτήσεως μεταξύ τῆς τιμῆς τοῦ roquefort καί τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων πού παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό γάλα

α) Ἡ ἐξάρτηση στήν ὁποία ἀναφέρεται ὁ κανονισμός 974/71 εἶναι ἔννοια πολύ εὐρύτερη ἀπό μιά ἁπλή μαθηματική σχέση μεταξύ τῆς τιμῆς τοῦ roquefort καί τῆς τιμῆς τοῦ ἀγελαδινοῦ γάλακτος: ἀρκεῖ ἡ

τιμή ἑνός προϊόντος πού δέν ὑπόκειται στό σύστημα παρεμβάσεως νά ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή ἄλλου προϊόντος πού ὑπόκειται σέ παρέμβαση (καί πού ὑπάγεται στήν κοινή ὀργάνωση τῶν γεωργικῶν ἀγορῶν), χωρίς νά εἶναι ἀναγκαῖο τό τελευταῖο αὐτό προϊόν νά εἶναι ἡ πρώτη ὕλη ἀπό τήν ὁποία προέρχεται τό ἄλλο· μπορεῖ ἐπίσης νά πρόκειται γιά ἀνταγωνιστικά προϊόντα, ὑπό τήν προϋπόθεση ὅμως ὅτι ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ τιμές τοῦ προϊόντος πού δέν ὑπόκεινται στό σύστημα παρεμβάσεως διαμορφώνονται ὑάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἄλλου προϊόντος.

Ὅλα τά τυριά, εἴτε παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό εἴτε ἀπό κατσικίσιο, εἴτε ἀπό πρόβειο γάλα, περιλαμβάνονται στήν κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων, ὑπάγονται δέ στήν κλάση 04.04, πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 804/68. Στήν πράξη, γιά τό πρόβειο γάλα, ὅπως καί γιά τό κατσικίσιο, δέ χρειάζεται παρέμβαση, ἐπειδή ἡ τιμή του στήν ἀγορά εἶναι σαφῶς ἀνώτερη ἀπό τήν τιμή παρεμβάσεως. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ὅμως, τό τυρί ἀπό πρόβειο γάλα ἐξομοιώνεται, στό πλαίσιο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῆς ἀγορᾶς γάλακτος καί γαλακτοκομικῶν προϊόντων, μέ τά τυριά πού παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό γάλα. Ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ προϊόντος ὑάσεως ἀπό τό ὁποῖο παρασκευάζεται τό τελικό προϊόν δέν μπορεῖ νά ἀποτελέσει ἐμπόδιο γιά τήν ἐξομοίωσή του, ἀπό τήν ἄποψη τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, μέ ἄλλα προϊόντα, τά ὁποῖα μπορεῖ νά ὑποκαταστήσει.

6) Ὑπάρχει μιά γενική σχέση μεταξύ τῶν τιμῶν τῶν τυριῶν, ἀκόμη καί αὐτῶν πού δέν παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό γάλα, καί τῶν τιμῶν παρεμβάσεως τοῦ ὑουτύρου καί τοῦ γάλακτος σέ σκόνη. Ἡ ἐξάρτηση αὐτή ἐκδηλώνεται ἰδίως μέ τόν καθορισμό τιμῶν κατωφλίου γιά τόν ὑπολογισμό τῶν εἰσφορῶν πού ἐφαρμόζονται σέ ὅλα τά τυριά, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τό roquefort. Ἐξάλλου οἱ πωλήσεις τυριῶν ἀναμφισβήτητα συνδέονται, λίγο ὡς πολύ ἄμεσα, μέ τό σύνολο τῶν στοιχείων, ὑάσει τῶν ὁποίων διαμορφώνεται ἡ ἀγορά τῶν γαλακτοκομικῶν καί τῶν ἐξομοιούμενων προϊόντων, ὅπως τά τυριά ἀπό κατσικίσιο ἤ πρόβειο γάλα. Οἱ τιμές τῶν τυριῶν εὐνοοῦνται ἀπό τή σταθερότητα τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν στήν ἀγορά, πού ἀπορρέει ἀπό τίς τιμές παρεμβάσεως γιά τό γάλα σέ σκόνη καί τό ὑούτυρο. Τό Δικαστήριο, στήν ἀπόφασή του τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1973 (ὑπόθεση 5/73, Balkan, Rec. σ. 1091), ἀναγνώρισε ὅτι ὑπάρχει σχέση μεταξύ ἀφ' ἑνός μέν τοῦ τυριοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ τοῦ ὑουτύρου καί τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη.

Ἡ γενική ἐξάρτηση μεταξύ τῶν τυριῶν ἀπό πρόβειο γάλα καί τῶν προϊόντων πού παρασκευάζονται ἀπό ἀγελαδινό γάλα, στό πλαίσιο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγορῶν εἶναι τέτοια, ὥστε νά δικαιολογεῖται τό ὅτι συμπεριλήφθηκε τό roquefort στό σύστημα τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, πού ἀποτελεῖ ἀναγκαῖο συμπλήρωμα τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς.

γ) Πρέπει ἐπίσης νά γίνει δεκτό ὅτι ὑπάρχει εἰδική ἐξάρτηση μεταξύ τῆς τιμῆς τοῦ roquefort καί τῆς τιμῆς τῶν ἀνταγωνιστικῶν τυριῶν.

Στήν κοινοτική ἀγορά, καί ἰδίως στή Γαλλία, ὑπάρχει ὁρισμένος ἀριθμός τυριῶν μέ πράσινα στίγματα στή μάζα τους, τά ὁποῖα παρασκευάζονται γενικά ἀπό ἀγελαδινό γάλα, ἀλλά σύμφωνα μέ μεθόδους ὡριμάνσεως πού μοιάζουν μέ αὐτές πού χρησιμοποιοῦνται γιά τό roquefort. Ἡ γεύση, ἡ ὄψη καί ἡ παρουσίαση τῶν τυριῶν αὐτῶν εἶναι παρόμοιες μέ τίς ἀντίστοιχες τοῦ roquefort. Πρόκειται ἰδιαίτερα γιά τό bleu des Causses καί τό bleu d'Auvergne, πού παράγονται στή Γαλλία, γιά τό δανικό dannablu καί γιά τό ἀγγλικό stilton.

Οὔτε ὅμως ἡ τιμή τοῦ roquefort, πού εἶναι κατά 30 % ἀνώτερη ἀπό τήν τιμή τοῦ bleu des Causses, οὔτε ὁ αὐστηρός καθορισμός τῆς γεωγραφικῆς ζώνης παραγωγῆς του δέν ἀποτελοῦν κριτήρια γιά τήν ἐφαρμογή ἤ μή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Τό ἀποφασιστικό κριτήριο εἶναι ἡ σχέση τιμῶν μεταξύ τοῦ roquefort καί τῶν ἀνταγωνιστικῶν τυριῶν. Ἡ σύγκριση ὅμως τῶν τιμῶν δείχνει καθαρά ὅτι οἱ καμπύλες τῆς τιμῆς τοῦ roquefort προχωροῦν συνεχῶς παράλληλα μέ τίς καμπύλες τῶν τιμῶν τῶν πιό ἄμεσων ἀνταγωνιστῶν του, τοῦ bleu des Causses καί τοῦ bleu d'Auvergne. Οἱ καμπύλες τοῦ danablu καί τοῦ stilton ἐμφανίζουν τίς ἴδιες ὁμοιότητες σέ μειωμένο βαθμό.

Λόγω τῆς σαφέστατης αὐτῆς ἐξαρτήσεως τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων κοινοτικῶν τυριῶν «bleus», δικαιολογεῖται ἡ ἐφαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στά τυριά αὐτά. Ἡ μή ἐφαρμογή τῶν ποσῶν αὐτῶν στό roquefort θά εἶχε δημιουργήσει στρέβλωση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ: ἡ μείωση τῆς ἀξίας τοῦ γαλλικοῦ φράγκου σέ σχέση μέ τήν πράσινη ἰσοτιμία του θά καθιστοῦσε ἐκτός Γαλλίας τήν τιμή προσφορᾶς τοῦ roquefort σχετικά πιό φτηνή ἔναντι τῶν ἄμεσων ἀνταγωνιστῶν του.

Ὅσον ἀφορᾶ τόν κίνδυνο διαταραχῆς τῶν γεωργικῶν ἀνταλλαγῶν

α) Σύμφωνα μέ τήν παράγραφο 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κανονισμοῦ 974/71, ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν μπορεῖ νά ἀσκηθεῖ, μόνο ἐφ' ὅσον ἡ θέσπιση τιμῆς συναλλάγματος ἀνώτερης ἀπό τό ὅριο διακυμάνσεως πού ἐπιτρέπεται ἀπό τίς διεθνεῖς ρυθμίσεις θά ἐπέσυρε διαταραχές στίς συναλλαγές γεωργικῶν προϊόντων.

Γιά τήν ἐφαρμογή τῆς διατάξεως αὐτῆς, ἡ Ἐπιτροπή διαθέτει εὐρεία ἐξουσία ἐκτιμήσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, τῆς ὁποίας ἔκανε ὀρθή χρήση, ὅταν ὑπέβαλε τό 1976 τό roquefort στά ἐξισωτικά ποσά βάσει ἀντικειμενικῶν δεδομένων, πού συνδέονταν ἰδίως μέ τήν ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξύ τῶν διαφόρων τυριῶν μέ πράσινα στίγματα.

Ὑπό τό φῶς τῆς ἐμπειρίας τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ἡ κανονική ἄσκηση αὐτῆς τῆς ἐξουσίας ἐκτιμήσεως ὁδήγησε ἐπίσης τήν Ἐπιτροπή, βάσει συλλογισμῶν οἰκονομικῆς φύσεως πού πρέπει νά ἐξεταστοῦν μέσα σέ ἕνα εὐρύ πλαίσιο καί λόγω ἰδίως τῆς ἀνάγκης ἀναθεωρήσεως τοῦ συστήματος μέ προοπτική τήν ἐξαφάνισή του, νά καταργήσει τόν Ἀπρίλιο 1979 τήν ἐφαρμογή τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν σέ ὁρισμένα προϊόντα, μεταξύ τῶν ὁποίων τό roquefort.

6) Ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου ἀναγνώρισε στήν Ἐπιτροπή εὐρεία ἐξουσία ἐκτιμήσεως προκειμένου νά κρίνει ἄν ὑπάρχει κίνδυνος διαταραχῆς. Ἡ ἐξουσία αὐτή συνεπάγεται τήν ἀξιολόγηση περίπλοκων οἰκονομικῶν δεδομένων. Ἡ ἄσκηση τῆς ἐξουσίας αὐτῆς εἶναι νόμιμη, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπή δέ διαπράξει προφανές σφάλμα ἤ κατάχρηση ἐξουσίας. Κάτι τέτοιο ὅμως δέ συνέτρεχε στήν προκειμένη περίπτωση.

Μεταξύ τῶν διαφόρων κοινοτικῶν τυριῶν «bleus» ὑπάρχει σχέση ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ ἐξαίρεση ἐπομένως τοῦ roquefort θά προκαλοῦσε κίνδυνο διαταραχῆς στίς συναλλαγές: ἡ μή ἐφαρμογή τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στό roquefort θά εἶχε ὡς συνέπεια τήν πλεονεκτική, ἔναντι τῶν ἀνταγωνιστῶν του, θέση τοῦ roquefort κατά τήν ἐξαγωγή,

ἰδίως στίς ἀγορές τῆς Κοινότητας, καί ἡ τιμή του ἐκεῖ θά διαμορφωνόταν σέ κατώτερο ἐπίπεδο ἀπό ὅ,τι στή χώρα καταγωγῆς του. Μέ τήν κατάσταση αὐτή τοῦ ἀνταγωνισμοῦ θά ὑπῆρχε κίνδυνος ὑποκαταστάσεως τοῦ εἰσαγόμενου roquefort ἀπό ἄλλα εἴδη τυριῶν μέ πράσινα στίγματα, στά ὁποῖα εἶχαν ἐπιβληθεῖ νομισματικά ἐξισωτικά ποσά.

Κανείς ἀντικειμενικός λόγος δέν μποροῦσε νά ὑποχρεώσει τήν Ἐπιτροπή νά ἐξαιρέσει τό roquefort: τό roquefort δέν προορίζεται συγκεκριμένα γιά καμιά εἰδική χρήση καί δέ θά μποροῦσε νά ἐφαρμοστεῖ στήν περίπτωσή του τό κριτήριο τῆς εἰδικῆς χρήσεως, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξαιρέθηκαν ἀπό τά ἐξισωτικά ποσά τό Grana Padano καί τό Parmigiano Reggiano πού χρησιμοποιοῦνται κυρίως τριμμένα ἤ σέ σκόνη.

Ἡ Ἐπιτροπή δέ διέπραξε κανένα προφανές σφάλμα ἐκτιμήσεως ἐφαρμόζοντας τά ἐξισωτικά ποσά στό roquefort, ὅπως ἀκριβῶς καί στά ἄλλα τυριά μέ πράσινα στίγματα. Στή λύση αὐτή ὁδηγήθηκε, σύμφωνα μέ τό σκοπό τοῦ κανονισμοῦ 974/71, ἀπό τή φροντίδα καί μόνο νά μή δημιουργήσει στρεβλώσεις τοῦ ἀνταγωνισμοῦ σέ βάρος τῆς παραγωγῆς τῶν ἄλλων τυριῶν «bleus».

Τό προσβαλλόμενο μέτρο ἐλήφθη, γιά πολύ μεγάλο ἀριθμό γεωργικῶν προϊόντων, μετά τήν αἰφνίδια ἔξοδο τοῦ γαλλικοῦ φράγκου ἀπό τό νομισματικό «φίδι» στίς 15 Μαρτίου 1976. Μιά τέτοια ἐπείγουσα κατάσταση ἔκανε οὐσιαστικά ἀδύνατη τή διεξαγωγή εἰδικῶν καί λεπτομερειακῶν ἐλέγχων γιά κάθε προϊόν χωριστά.

Στήν Ἐπιτροπή ὑποβλήθηκε αἴτηση περί καταργήσεως τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, πού ἐφαρμόζονταν στό roquefort, γιά πρώτη φορά τό 1978.

γ) Ἡ ἐξαίρεση ἀπό τόν κανονισμό 779/75 τοῦ roquefort ἀπό τό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ἐγγράφεται στό πλαίσιο τῆς πολιτικῆς τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τόν περιορισμό τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στό ἀπόλυτα ἀναγκαῖο, μέ προοπτική τήν κατάργησή τους. Ἡ Ἐπιτροπή προχώρησε σέ περιοδικές «ἐκκαθαρίσεις», προκειμένου νά ἐξαιρέσει ὁρισμένα προϊόντα ἤ νά ἁπλοποιήσει τόν τρόπο ὑπολογισμοῦ τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ὅσον ἀφορᾶ τό roquefort, δέν ἐμπνεόταν μόνο ἀπό τήν ἐπιθυμία νά ἐπιδιώξει τήν προοδευτική κατάργηση τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ἀλλά ἔλαβε ἐπίσης ὑπόψη της τίς ἰδιαίτερες δυσκολίες τοῦ roquefort κατά τήν ἐξαγωγή, εἰδικά στήν ἀμερικανική ἀγορά.

Συμπέρασμα

Στό ἐρώτημα πού ὑποβλήθηκε ἀπό τό tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ πρέπει νά δοθεῖ ἡ ἑξῆς ἀπάντηση:

Ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ ἐρωτήματος πού ὑποβλήθηκε στό Δικαστήριο δέν προέκυψε κανένα στοιχεῖο ἱκανό νά θίξει τό κύρος τῶν κανονισμῶν τῆς Ἐπιτροπῆς πού ἐπέβαλαν ἐξισωτικά ποσά στό roquefort γιά τή Γαλλία ἀπό τίς 25 Μαρτίου 1976 μέχρι τίς 3 Ἰουνίου 1979.

III — Προφορική διαδικασία

Ἡ ἑταιρεία Havraise Dervieu-Delahais καί οἱ λοιποί ἐνάγοντες καί παρεμβαίνοντες στήν κύρια δίκη, ἐκπροσωπούμενοι ἀπό τό δικηγόρο Alain Desmazières de Séchelles, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Henri Treillet, γενικό γραμματέα τῆς Confédération générale des

producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort, καί ή Έπιτροπή τών Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, έκπροσωπούμενη άπό τόν François Lamoureux, άνέπτυξαν τίς προφορικές παρατηρήσεις τους καί τίς άπαντήσεις στά έρωτήματα πού είχαν τεθεί άπό τό Δικαστήριο κατά τή συνεδρίαση τής 14ης Όκτωβρίου 1980.

Ό γενικός είσαγγελεύς άνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τή συνεδρίαση τής 3ης Δεκεμβρίου 1980.

Σκεπτικό

1 Μέ άπόφαση τής 19ης Φεβρουαρίου 1980 πού περιήλθε στό Δικαστήριο στίς 19 τού έπόμενου Μαρτίου, τό tribunal d'instance τού 1ου arrondissement τού Παρισιού ύπέβαλε, δυνάμει τού άρθρου 177 τής συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό έρώτημα ώς πρός τό κύρος τών κοινοτικών κανονιστικών διατάξεων μέ τίς όποίες έπιβλήθηκε ή είσπραξη νομισματικών έξισωτικών ποσών στίς έξαγωγές roquefort άπό τή Γαλλία, καί συγκεκριμένα τού κανονισμού 652/76 τής Έπιτροπής τής 24ης Μαρτίου 1976 περί τροποποιήσεως τών νομισματικών έξισωτικών ποσών συνεπεία τής έξελίξεως τής συναλλαγματικής ίσοτιμίας τού γαλλικού φράγκου (JO L 79, σ. 4).

2 Τό άνωτέρω έρώτημα ύποβλήθηκε στό πλαίσιο άγωγής πολλών έταιρειών καί φυσικών προσώπων, παραγωγών καί έξαγωγέων roquefort κατά τού directeur général des douanes et droits indirects (γενικού διευθυντή τελωνείων καί έμμεσων φόρων), μέ αίτημα τήν έπιστροφή τών νομισματικών έξισωτικών ποσών πού είχαν είσπραχθεί κατά τή διάρκεια όρισμένης περιόδου άπό τό έτος 1976 μέχρι τό έτος 1979.

3 Πρέπει νά σημειωθεί ότι συνεπεία τής αίσθητής πτώσεως τού γαλλικού φράγκου στίς άγορές συναλλάγματος κατά τό Μάρτιο 1976 καί τόν καθορισμό νέας άντιπροσωπευτικής ίσοτιμίας τού νομίσματος αύτού, ή Έπιτροπή είσήγαγε μέ τόν κανονισμό 652/76 ένα σύνολο έξισωτικών ποσών γιά τή Γαλία, μέ συμπλήρωμα τού παραρτήματος I τού κανονισμού 572/76 τής 15ης Μαρτίου 1976 πού καθόριζε τά νομισματικά έξισωτικά ποσά (JO L 68, σ. 5).

4 Ό κατάλογος τών ποσών αύτών περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τή δασμολογική διάκριση 04.04 Γ, «τυροί φέροντες έν τή μάζη πράσινα στίγματα», πού περιλαμβάνει όλα τά τυριά «bleus». Κατά συνέπεια, στίς έξαγωγές roquefort έπιβλήθηκε έξισωτικό ποσό μέχρι τήν έναρξη τής ίσχύος τού κανονισμού 777/79 τής Έπιτροπής τής 20ής Άπριλίου 1979 περί τροποποιήσεως όρισμένων νομισματικών έξισωτικών ποσών στόν τομέα τού γάλακτος καί τών γαλακτοκομικών

προϊόντων (JO L 99, σ. 9), πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα, μέ τήν προσθήκη, ὅσον ἀφορᾶ τή διάκριση 04.04 Γ, τῶν λέξεων «ἐκτός ἀπό τό roquefort», τήν ἐξαίρεση τοῦ τυριοῦ αὐτοῦ.

5 Οἱ ἐνάγουσες στήν κύρια δίκη ἰσχυρίζονται ὅτι ἐσφαλμένα περιελήφθη ἀπό τόν κανονισμό 652/72 τό roquefort στό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Κατά τή γνώμη τους, δέ συνέτρεχε καμιά ἀπό τίς προϋποθέσεις πού ὁρίζονται ἀπό τόν κανονισμό 974/71 τῆς 12ης Μαΐου 1971 (JO L 106, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 106, τόμ. 03/006, σ. 192) πού εἰσήγαγε τό καθεστώς τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ὅπως τροποποιήθηκε ἰδίως ἀπό τόν κανονισμό 2746/72 τοῦ Συμβουλίου τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1972 (JO L 291, σ. 148). Πράγματι, τό roquefort παράγεται ἀπό πρόβειο γάλα σύμφωνα μέ εἰδικές μεθόδους, πού χρησιμοποιοῦνται μόνο γιά τήν παρασκευή τοῦ roquefort, διατίθεται σέ τιμή αἰσθητά ἀνώτερη ἀπό τήν τιμή τῶν ἄλλων τυριῶν «bleus» καί δέν παρουσιάζει τή σχέση ἐξαρτήσεως ἀπό τά γαλακτοκομικά προϊόντα πού ὑπόκεινται σέ μέτρα παρεμβάσεως, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται ἀπό τόν κανονισμό 974/71 ὡς προϋπόθεση τῆς ὑπαγωγῆς συγκεκριμένου προϊόντος στό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ἐπιπλέον, λόγω τῆς ἰδιαιτερότητας τῆς παραγωγῆς αὐτῆς, δέ θά ὑπῆρχε καμιά διαταραχή οὔτε κίνδυνος διαταραχῆς στό σχετικό τομέα τῆς ἀγορᾶς. Αὐτό ἰσχύει ἀκόμα περισσότερο καί ἐπειδή τό roquefort δέν παράγεται παρά μόνο σέ μιά αὐστηρά καθορισμένη περιοχή, σέ σημεῖο πού δέν μπορεῖ νά γίνεται λόγος γιά «συναλλαγές», μέ τήν κυριολεκτική ἔννοια τοῦ ὅρου, τοῦ προϊόντος αὐτοῦ στό ἐσωτερικό τῆς Κοινότητας. Ἀπό αὐτά προκύπτει ὅτι τό roquefort εἶναι καί ἦταν πάντα «τελείως ἀνεξάρτητο ἀπό τό κοινοτικό γεωργονομισματικό σύστημα». Λόγω ἑπομένως τῆς ἐλλείψεως ἐξαρτήσεως καί ὁποιουδήποτε κινδύνου διαταραχῆς, ἡ ὑπαγωγή τοῦ roquefort στό σύστημα τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ἀποτελεῖ κακή ἐκτίμηση τῆς «ἀρχῆς τῆς ἀπόλυτης ἀναγκαιότητας» τῆς ἐπιβολῆς τῶν ποσῶν αὐτῶν, πού ἀπορρέει ἀπό τόν κανονισμό 974/71.

6 Ἡ θέση τῶν ἐναγουσῶν ὑποστηρίχτηκε ἀπό τή γαλλική κυβέρνηση, πού ἐπισημαίνει τόν ἐξαιρετικά ἰδιαίτερο χαρακτήρα τῆς ἀγορᾶς τοῦ roquefort, τούς αὐστηρούς ὅρους πού ἐπιβάλλονται γιά τήν παραγωγή του, οἱ ὁποῖοι ἀντανακλῶνται στήν τιμή του, αἰσθητά ἀνώτερη ἀπό τήν τιμή τῶν ἄλλων τυριῶν «bleus», καθώς καί τόν ἐξαιρετικά περιορισμένο ὄγκο τόσο τῆς παραγωγῆς ὅσο καί τῶν ἐξαγωγῶν πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη, ἀφοῦ ἕνα σημαντικό μέρος τῆς παραγωγῆς βρίσκει διέξοδο στήν ἀγορά τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κατά τή γαλλική κυβέρνηση τά χαρακτηριστικά αὐτοῦ τοῦ τομέα τῆς ἀγορᾶς εἶναι τέτοια, ὥστε νά ἀποκλείεται ἡ ὑπαγωγή τοῦ roquefort στό μηχανισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ἡ ἐφαρμογή τῶν ποσῶν αὐτῶν, ἀντί νά ἐξα-

λείψει κάποια διαταραχή, δημιούργησε δυσκολίες γιά τήν πώληση τοῦ ἐν λόγω προϊόντος ὑψηλῆς ποιότητας τόσο στήν ἀγορά τῆς Κοινότητας ὅσο καί στίς τρίτες χῶρες.

7 Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 1 παράγραφοι 2 καί 3 τοῦ κανονισμοῦ 974/71, ἡ ἐπιβολή νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ὑπόκειται σέ τριπλή προϋπόθεση, ὅσον ἀφορᾶ τά προϊόντα πού δέν ἀποτελοῦν ἄμεσα ἀντικείμενο μέτρων παρεμβάσεως. Πρέπει τά προϊόντα αὐτά νά ὑπάγονται στήν κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν ἤ νά ἀποτελοῦν ἀντικείμενο εἰδικῆς ρυθμίσεως βάσει τοῦ ἄρθρου 235 τῆς συνθήκης, ἡ τιμή τους νά ἐξαρτᾶται ἀπό τήν τιμή ἑνός ἤ περισσοτέρων προϊόντων πού ἀποτελοῦν ἀντικείμενο μέτρων παρεμβάσεως καί νά διαπιστώνονται ἤ νά προβλέπονται διαταραχές στίς σχετικές γεωργικές συναλλαγές.

8 Δέν ἀμφισβητεῖται ὅτι τό roquefort ἐντάσσεται στό πλαίσιο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῆς γαλακτοκομικῆς ἀγορᾶς, ὅπως ἀκριβῶς καί τά ἄλλα τυριά τῆς κλάσεως 04.04. Τό γεγονός ὅτι τό προϊόν αὐτό προέρχεται ἀπό πρόβειο γάλα δέν τό ἐξαιρεῖ ἀπό αὐτή τήν ὀργάνωση, πού συμπεριλαμβάνει ὅλα τά τυριά, ὁποιαδήποτε καί ἄν εἶναι ἡ πρώτη ὕλη ἀπό τήν ὁποία παρασκευάζονται — ἀγελαδινό γάλα, κατσικίσιο γάλα ἤ πρόβειο γάλα. Ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ ἀρκεῖ ἡ παραπομπή στό ἄρθρο 1 στοιχεῖο δ τοῦ κανονισμοῦ 804/68 τοῦ Συμβουλίου τῆς 27ης Ἰουνίου 1968 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων (JO L 148, σ. 13, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. Ν 148, τόμ. 03/0003, σ. 82), σύμφωνα μέ τό ὁποῖο τά προϊόντα τῆς κλάσεως πού ἀναφέρθηκε ἀνωτέρω ὑπάγονται στήν ὀργάνωση αὐτή. Ἡ ἀμφισβήτηση ἑπομένως ἀφορᾶ ἀποκλειστικά ἀφ' ἑνός μέν τό ζήτημα τῆς ἐξαρτήσεως τῆς τιμῆς τοῦ roquefort ἀπό τήν τιμή τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων στά ὁποῖα ἐφαρμόζονται τά μέτρα παρεμβάσεως, ἀφ' ἑτέρου δέ τό ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἤ τῆς προβλέψεως διαταραχῆς πού θίγει τό σχετικό τομέα τῆς ἀγορᾶς καί εἰδικότερα τόν τομέα τῶν τυριῶν μέ πράσινα στίγματα τῆς κλάσεως 04.04.

9 Ὁ ὅρος «ἐξάρτηση» πού ἀναφέρει ὁ κανονισμός 974/71 χαρακτηρίζει ὄχι μόνο τήν ἄμεση προέλευση τῆς τιμῆς ὁρισμένου προϊόντος ἀπό τήν τιμή ἑνός προϊόντος πού ὑπόκειται σέ μέτρα παρεμβάσεως, ἀλλά καί τήν ἐξάρτηση τῆς τιμῆς ἑνός προϊόντος ἀπό τό σύνολο τῶν τιμῶν πού ἐπικρατοῦν στή σχετική ἀγορά, τό ἐπίπεδο τῶν ὁποίων στηρίζεται ἀπό τά διάφορα μέτρα παρεμβάσεως. Ἡ ἐξάρτηση αὐτή μπορεῖ μεταξύ ἄλλων νά ἀπορρέει ἀπό σχέση ἀνταγωνισμοῦ μεταξύ ὁρισμένου προϊόντος καί ἄλλων προϊόντων πού περιλαμβάνονται στήν ἴδια ὀργάνωση ἀγορᾶς.

10 Στήν προκειμένη ὑπόθεση πρέπει νά παρατηρηθεῖ ὅτι, ἐπειδή τά περισσότερα τυριά παρασκευάζονται μέ βάση τό ἀγελαδινό γάλα, οἱ τιμές τοῦ συνόλου τῶν προϊόντων τῆς κατηγορίας αὐτῆς βρίσκονται, λόγω τῆς ἀνταγωνιστικῆς σχέσεώς τους, σέ σχέση ἐξαρτήσεως ἔναντι ἑνός προϊόντος γιά τό ὁποῖο προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως. Αὐτή ἡ σχέση ἐξαρτήσεως ὑπάρχει καί γιά τό roquefort, πού, παρά τά εἰδικά χαρακτηριστικά του καί τήν τιμή του, βρίσκεται σέ ἀνταγωνισμό μέ τό σύνολο τῶν τυριῶν καί εἰδικότερα μέ τά ἄλλα τυριά «bleus». Προκύπτει ἐξάλλου ἀπό τίς στατιστικές, οἱ ὁποῖες δέν ἀμφισβητήθηκαν, ὅτι οἱ τιμές ὅλων τῶν τυριῶν «bleus» γνώρισαν μιά παράλληλη ἐξέλιξη, ἄν καί σέ διαφορετικά ἐπίπεδα, κατά τή διάρκεια τῆς ἐξεταζόμενης περιόδου, πράγμα πού ἐπιβεβαιώνει τήν ὕπαρξη δεσμοῦ ἐξαρτήσεως μεταξύ τῶν τιμῶν τῶν τυριῶν αὐτῶν. Δικαιολογημένα ἐπομένως ἡ Ἐπιτροπή, ὅταν θέσπισε τό 1976 ἐξισωτικά ποσά γιά τά γαλλικά γεωργικά προϊόντα, δέχτηκε τήν ὕπαρξη δεσμοῦ ἐξαρτήσεως, ἔναντι τῶν προϊόντων πού ὑπόκεινται σέ παρέμβαση, γιά ὅλα τά τυριά, στά ὁποῖα περιλαμβάνονται τά τυριά «bleus», μεταξύ τῶν ὁποίων καί τό roquefort.

11 Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐκτίμηση τῆς ὑπάρξεως ἤ τοῦ κινδύνου διαταραχῆς σχετικά μέ τόν ἐξεταζόμενο τομέα τῆς ἀγορᾶς, ὁ ἔλεγχος δέν μπορεῖ νά περιοριστεῖ στήν κατάσταση ὁρισμένου προϊόντος χωρίς ταυτόχρονα νά ληφθοῦν ὑπόψη τά ἄλλα ἀνταγωνιστικά προϊόντα, καί μάλιστα στό σύνολο τῆς κοινῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδή ἀποκλειστική λειτουργία τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν εἶναι νά ἀντισταθμίσουν τίς ἐπιπτώσεις τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων, χωρίς νά μποροῦν νά μεταβάλουν τίς σχέσεις μεταξύ ἀνταγωνιστικῶν προϊόντων, ἡ Ἐπιτροπή μποροῦσε δικαιολογημένα νά θεωρήσει, τουλάχιστον ὡς προϋπόθεση, ὅτι ὅλα τά τυριά πού ἀνήκουν στήν ἴδια κατηγορία, πού ὁρίζεται ἀπό τή διάκριση 04.04 Γ, ἔπρεπε νά ὑποβληθοῦν στό ἴδιο ἐξισωτικό ποσό, μέ σκοπό νά ἀποφευχθεῖ διατάραξη τῆς ἀγορᾶς. Ἀπό τά ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι, ἀκόμα καί ἄν ἀποδειχτεῖ τό γεγονός ὅτι ὁρισμένο προϊόν, ὅπως τό roquefort, ἐμφανίζει πολύ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά ἀπό τήν ἄποψη τῆς παραγωγῆς του, τῆς τιμῆς του καί τῶν τρόπων διαθέσεώς του στήν ἀγορά, δέν ἐπιτρέπεται νά συναχθεῖ ὅτι ὑπάρχει αὐτόματη ὑποχρέωση τῆς Ἐπιτροπῆς νά ἀποσυνδέσει τό προϊόν αὐτό ἀπό τό σύνολο τῆς κατηγορίας στήν ὁποία περιλαμβάνεται καί νά τό θέσει ἀμέσως ἐκτός τοῦ συστήματος τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

12 Ἡ Ἐπιτροπή ὑποστήριξε σχετικά, χωρίς νά ἀντικρουστεῖ ἀπό τά ἄλλα μέρη, ὅτι ἡ ἐξαίρεση τοῦ roquefort ἀπό τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά κατά τήν ἐποχή τῆς εἰσαγωγῆς τους θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά πλησιάσει αἰσθητά ἡ τιμή τοῦ προϊόντος αὐτοῦ τήν τιμή τῶν ἄλλων τυριῶν «bleus» καί συνεπῶς θά ὑπῆρχε κίνδυνος ὑποκαταστάσεως, πού θά ὀφειλόταν σέ παράγοντα καθαρά νομισμα-

τικό, δηλαδή διαταραχή σέ βάρος ἄλλων ἀνταγωνιστικῶν προϊόντων. Γιά τό λόγο αὐτό θεώρησε ὅτι ὀρθά ἀντιμετώπισε τό roquefort κατά τόν ἴδιο τρόπο, ὅπως καί τά ἄλλα τυριά «bleus».

13 Ἀπό τά προηγούμενα διαφαίνεται ὅτι ἡ Ἐπιτροπή, ἐξετάζοντας, σέ ἕνα περίπλοκο οἰκονομικό πλαίσιο, τό ζήτημα ἐνδεχόμενης διαταραχῆς τοῦ σχετικοῦ τομέα τῆς ἀγορᾶς, δέν ὑπερέβη τά ὅρια τῆς ἐξουσίας ἐκτιμήσεως, τῆς ὁποίας ἔκανε χρήση κατά τό χρόνο τῆς θεσπίσεως τοῦ ἀμφισβητούμενου κανονισμοῦ.

14 Ἐπιτρέπεται ἐπομένως νά συναχθεῖ ἀφ' ἑνός μέν ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δικαιολογημένα δέχτηκε τήν ὕπαρξη δεσμοῦ ἐξαρτήσεως, κατά τήν ἔννοια τοῦ κανονισμοῦ 974/71, μεταξύ τοῦ roquefort καί τῶν ἄλλων προϊόντων πού ὑπάγονται σέ ὀργάνωση ἀγορᾶς, πού προστατεύεται ἀπό μέτρα παρεμβάσεως, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν ὑπερέβη τό περιθώριο τῆς ἐκτιμήσεως πού τῆς ἀνήκει, δεχόμενη τήν ὕπαρξη ἤ τήν προοπτική οἰκονομικῶν διαταραχῶν στόν πλέον εὐθέως θιγόμενο τομέα, ὅταν τό 1976 καθόρισε ἐνιαῖο ποσοστό νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν γιά ὅλα τά τυριά μέ πράσινα στίγματα.

15 Κατά συνέπεια, πρέπει νά δοθεῖ ἡ ἀπάντηση ὅτι ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ ἐρωτήματος πού ὑποβλήθηκε ἀπό τό tribunal d'instance δέν προέκυψαν στοιχεῖα ἱκανά νά θέσουν σέ ἀμφιβολία τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 652/76 τῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' ὅσον αὐτός καθόρισε νομισματικά ἐξισωτικά ποσά πού ἐφαρμόζονταν ἀδιακρίτως σέ ὅλα τά τυριά τῆς δασμολογικῆς διακρίσεως 04.04 Γ, στά ὁποῖα περιλαμβάνεται καί τό roquefort.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

16 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑποβλήθηκαν ἡ κυβέρνηση τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, πού ὑπέβαλαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τό χαρακτήρα παρεμπίπτοντος πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφασίσει γιά τά ἔξοδα.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε μέ ἀπόφαση τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1980 τό tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ ἀποφαίνεται:

Ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ ἐρωτήματος πού ὑποβλήθηκε ἀπό τό tribunal d'instance τοῦ 1ου arrondissement τοῦ Παρισιοῦ δέν προέκυψαν στοιχεῖα ἱκανά νά θέσουν σέ ἀμφιβολία τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 652/76 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 24ης Μαρτίου 1976 περί τροποποιήσεως τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν μετά τήν ἐξέλιξη τῶν τιμῶν συναλλάγματος τοῦ γαλλικοῦ φράγκου, καθ' ὅσον καθόρισε ἐξισωτικά ποσά πού ἐφαρμόζονταν ἀδιακρίτως σέ ὅλα τά τυριά τῆς διακρίσεως 04.04 Γ τοῦ Κοινοῦ Δασμολογίου, στά ὁποῖα περιλαμβάνεται καί τό roquefort.

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart

Koopmans O'Keeffe Bosco Touffait

Δημοσιεύτηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 3 Φεβρουαρίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars